

**Naročnina listu: --**  
 Celo leto . . . K 10—  
 Pol leta . . . 5—  
 Četrť leta . . . 2:50  
 Mesečno . . . 1—  
**Dunaj Avstrije: ---**  
 Celo leto . . . 15—  
**Posamezne številke**  
 10 vinarjev. --

# STRAŽA

**Inserati ali oznanila**  
 se računajo po 12 v. in  
 od 6 redne petkovske: po  
 večkratnih oznanilih v  
 -- popust. --  
 „Straža“ izhaja v po-  
 sedek in petek popoldne.  
 Rokopisi se ne vračajo.

**Uredništvo in upravnništvo: Maribor**  
 Heroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

**Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.**

**Z uredništvom se more govoriti**  
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

## Naša zmaga pred Gorico.

V nočnem napadu so naši Italijanom pred Gorico iztrgali nekaj jarkov. — Vsi italijanski protisunki odbiti. Naši vjeli blizu 1100 Italijanov, med njimi veliko število častnikov, uplenili več strojnih pušk in obilo vojnega gradiva. — Italijanski napad na sedlo Stilfser krvavo odbit. — Ugovori nepristranskih držav zoper poostreni boj P-čolnov. — Wilson ostal osamljen.

### Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 11. februarja.

#### Vzhodno bojišče.

Južnozahodno od Ocene pri Pecavi in južnozahodno od Sloceva so bili sovražni lovski oddelki odbiti; ob spodnjem toku reke Spopov je naš napadalni oddelek vjel v ruskih postojankah nekaj vjetnikov.

#### Italijansko bojišče.

Na Goriškem so se na več mestih vršili boji za jarke, katere so naše čete zavzele. Sovražni protisunki so se izjalovili, v naših rokah je ostalo nadaljnjih 370 sovražnikov. Oddelki domobranskega pešpolka št. 37 so se v napadu odlikovali. Italijanski zrakoplovi so metali bombe na Trst, Muggio, na ladjedelnico Sv. Rok in na vojaško bolnišnico na Opčini. Severno od Tolmina je bilo v uspešnem podvzetju vjetih 42 Italijanov; sovražni napad na našo postojanko na sedlu Stilfser je bil krvavo odbit.

### Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 11. februarja.

#### Francosko bojišče.

Armadska skupina prestolonaslednika Ruprechta: Zahodno od Lille ob obeh straneh kanala La Basse in Searpe, kakor tudi v severnem delu ozemlja Somme živahen artilerijski boj. Na severnem bregu reke Ancres so Angleži napadali z močnimi silami severno-vzhodno od Deaumonta in na južnem bregu vzhodno od Grandcourt in južno od Courcellettes pa s slabejšimi oddelki. Na potu od Puisieux proti Beaucourtu so vdrl v širokosti stotnje, na vseh drugih točkah so bili odbiti deloma v boju iz bližine.

Armadska skupina prestolonaslednika: Na levem bregu reke Moze je bil, kakor prejšnjega dne, ogenj proti poldnevni hujši, ne da bi se bil napad razvil. V gozdu Ailli severovzhodno od S. Mihiela ob obeh straneh reke Moze so se vršili francoski sunki, ki so bili v našem obrambnem ognju že v ročnem boju odbiti. Poizvedovalne in napadalne naloge so dovedle naše oddelke zračnih letal daleč zadaj za sovražno fronto; na za sovražnika važne vojaške in prometne naprave so bile vržene bombe podnevu in ponoči zelo uspešno.

#### Vzhodno bojišče.

Fronta princa Leopolda bavarskega: V sled nekoliko pojenjačnega mraza je bilo vojno delovanje na več mestih živahnejše. Pri Postavi severno od jezera Naroč južnovzhodno od Slocevega so bili ruski lovski oddelki odbiti. Ob spodnjem toku reke Stohod so vjele naše napadalne čete brez lastnih izgub število sovražnikov v sovražnih jarkih.

Na fronti generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa in pri armadni skupini generala-feldmarsala pl. Mackensena a razen bojev na prednjih bojiščih in razen posameznega živahnega topovskega boja nobenih posebnih dogodkov.

#### Macedonsko bojišče.

Severnozahodno od Bitolja je bil francoski sunek, južno-zahodno od jezera Dojran pa po močnem pripravljalnem ognju izvršeni angleški napad brez uspeha.

### Zadruham Z. Z. v Ljubljani.

Ker se nastop štajerskih zadrug pri volitvi nadzorstva Zadružne Zveze dne 30. decembra 1916 različno razlaga, za to smatramo za svojo dolžnost, da posvetimo v to prerekanje z resnico, kajti nikdo ne bo tajil, da moremo edino le mi resnično interpretirati svoja dejanja.

Dokler je vladal v S. L. S. spor, smo zagovarjali stališče, da se naj v Z. Z. ne vršijo nobene volitve, ker smo upali, da se spor poravnava in da nam torej še ne bo treba izbirati med obema političnima strujama, ampak se pri volitvi dati voditi samo od kmetско-zadružnih in narodnogospodarskih načel. In nismo se varali. Spor je bil, kakor se je oficijelno poročalo, dne 21. novembra 1916 poravnan, izkazala se je popolna edinost S. L. S., in za nas je z ozirom na oficijelno strankino izjavo izginila možnost, da bi mogli pri volitvi s svojim nastopom pomagati ali škodovati tej ali oni struji, ker sta struji vendar prenehali. Vsled tega nismo več ugovarjali, da se vršijo volitve za nadzorstvo.

Kakor je bilo vsa leta, odkar obstoji štajerski pododbor, običajno, smo tudi tokrat poslali svoja pooblastila Zadružni Zvezi v Ljubljani, da ž njimi razpolaga. Oni zadružniki, ki so se osebno udeležili občnega zbora Z. Z. v Ljubljani, so volili, tudi po starem običaju, ono kandidatno listo, ki se je predložila sporazumno s predsedstvom. Na predloge, ki so prihajali od navzočih posameznikov, se niso mogli ozirati že iz razloga, da samovoljno ne zapustijo dosega običajnega nastopanja pri volitvah Z. Z., zraven pa tudi radi tega, ker je bil opravičen sum, da predlogi niso v interesu našega kmetškega združništva.

Za vsakega poštenega zadružnika je torej razvidno, da štajerski pododbor Z. Z. ni niti nameraval povzročiti v vrstah zadružnikov kakšnegabodi razdora, niti ga ni v istini povzročil. Razdor bi povzročili oni, ki bi se tokrat ne hoteli več ukloniti večinskemu načelu.

Kar se dostaja stališča štajerskega pododbora Z. Z. v eventualnem sporu, ne bo odveč nekaj stvarnih pojasnil.

Slovensko-hrvatski katoliški shod v Ljubljani leta 1913 je po dovršeni razpravi o zadružništvu sklenil tudi to resolucijo, doslovno:

„Ustanovi naj se za jugoslovanske dežele v Avstriji bančni zavod v Ljubljani, ker je isti nujno potreben, da se razbremene naše denarne zadruge, in našim trgovcem da nujno potreben denarni kredit. Naprosi se Zadružna Zveza v Ljubljani, da v kratkem času ustanovi te izvrši.“

Z ozirom na to resolucijo je Zadružna Zveza sestavila pravila za Zadružno banko v Ljubljani in jih predložila vladi. Toda tudi posamezni pristaši S. L. S. so začeli snovati banko, ali prej ali istočasno ali pozneje kakor Zadružna Zveza, tega odkritosrečno povedano ne vemo. Pač pa je dejstvo, da je ta banka že ustanovljena in se imenuje Ilirska banka. Zadružna Zveza je bila voljna, na katoliškem shodu

zahtevano banko ustanoviti sporazumno s snovatelji. Ilirske banke ter je zahtevala, da se ji z ozirom na ogromne svote, ki bi jih deponirali pri banki, izročita dve tretjini akeij v nakup. Snovatelji so to zahtevo Z. Z., t. j. centralne organizacije našega zadružništva, odbili. Nato je Z. Z. nadalje zasledovala ta svoj cilj, da se ustanovi v smislu katoliškega shoda banka, na katero bi imela vsled tam naloženega zadružnega kapitala tudi dovolj upliva.

Bilo pa bi krivično, ako bi kdo očital snovateljem in ustanoviteljem Ilirske banke njih podvzetnost in njih stališče, ki so ga zavzemali in še ga zavzemajo, krivično pa tudi, ako bi ne pripoznali opravičenosti stališča Z. Z., ki ga je zavzemala v interesu kmetškega zadružništva. Zakaj posamezne zadruge pač ne morejo imeti in tudi ne dobijo dovolj nujno potrebnega pregleda in nadzorstva čez bančno poslovanje.

Za to je naše mnenje, da mora ohraniti Z. Z., dokler nima lastne banke, nasproti vsem bankam popolno neodvisnost in svobodo ter se ozirati pri nalaaganju svojega razpoložljivega denarja samo na njega absolutno varnost in zdravo produktivnost. Tudi glede Gospodarske Zveze je naše mnenje, da je boljše, ako ostane, dokler rabi zadružni denar, v zvezi in pod nadzorstvom naše centralne zadružne organizacije.

Ker se torej zadnja volitev nadzorstva za Z. Z. ni izvršila z ozirom na kakšnobodi politično strujo, marveč so vsi izvoljeni člani nadzorstva člani S. L. S. in V. L. S., in ker so interesi kmetškega zadružništva v odnošaju do bank dovolj zasigurani, za to nam je nerazumljivo, da se more sploh kak pošten prijatelj naših kmetških zadrug spodtikati nad nastopom štajerskega pododbora Z. Z. in posameznih zadružnikov na zadnjem občnem zboru Z. Z.

Iz obrazloženih razlogov tudi nismo mogli za imenovani občni zbor sprejemati predlogov, ki so se nam stavili od upravnih svetnikov bank, na katere nima centralna organizacija našega kmetškega zadružništva nobene ingerence.

Ako pa bi vendar le iz upoštevanja vrednih razlogov bila potrebna kaka sprememba v nadzorstvu ali načelstvu Z. Z., smo za to pripravljeni, ako se nam ne bo treba ozirati na notranje politične razmere v S. L. S. na Kranjskem in ako bodo dovolj zasigurani interesi kmetškega zadružništva napram težnjam katerihkoli bančnih krogov.

Štajerski pododbor Z. Z. v Ljubljani.

### Skrb za reveže.

Maribor, 10. febr.

V zadnji „Stražini“ številki je neimenovan dopisnik priporočal, da bi se tudi pri nas organizirala skrb za reveže, ki nimajo v teh težkih časih dovolj živeža za vsak dan. Gotovo ne bo človeka, ki bi to človekoljubno misel zavračal. Toda ozirati se hočem le na Maribor in njegove razmere ter vprašati, ali je tukaj že dovolj organizacij za preskrbo ubožcev in ali se že dovolj skrbi za nje. Mesto je tu pri nas osnovalo vojno kuhinjo, katero podpirajo vsi slo-

ji brez razlike na versko prepričanje in narodnost. Tako je prav in tako bi naj ostalo tudi zanaprej. A vendar bi po mojem nemerodajnem mnenju ne bilo odveč, ako bi se skrb za reveže še povečala in razširila.

Evangelizare pauperibus misli me, sanare contritos corde, je rekel naš Učenik. Katoliška cerkev je vedno delovala v smislu svojega Učenika. Modernije organizatorične tvorbe za kariteto v katoliški Cerkvi so Vincencijeve družbe. Tudi v našem mestu imamo tri Vincencijeve družbe, ki pod pokroviteljstvom našega za vse dobro navdušenega knezoškofa ž leta in leta blagodejno delujejo za uboge in pomoči potrebne prebivalce mariborskega mesta. V vojskni dobi so svoje delovanje, kolikor je bilo vsled sredstev omogočeno, izvrševale še z večjo vnemo. Tem družbam je po mojem mnenju sedaj treba priskočiti z organizirano agitacijo na pomoč.

Kako bi se naj organizirala agitacija za naše Vincencijeve družbe, to bi morala biti stvar skupnega posvetovanja vseh treh Vincencijevih družb. Po mojem mnenju, ki ga tukaj javno izrekam, da pride s tem stvar v hitrejšo diskusijo, bi bilo potrebno troje: Za družbe pridobivati več denarnih sredstev, pridobivati prostovoljno darove v živilih, in način razdeljevanja med ubožce.

Prva točka je jasna. Druga točka potrebuje, da se stvar dobro organizira. Prepričan sem, da se bo vsepovsod našlo veliko blagih in plemenitih ljudi, ki si bodo celo sebi radi kaj odtrgali, da lahko delijo drugim, še potrebnjšim, miloščino. Pri tretji točki se bi trebalo posvetovati in določiti, ali se naj ustanovi še ena skupna vojna kuhinja ali pa se naj živila razdeljujejo na drug način, ki bi ga tudi bilo določiti na skupnem posvetovanju. Charitas Christi urget nos. To so le v naglici izražene nekatere misli.

V svetem pismu čitamo: Religio munda et im-maculata apud Deum et Patrem haec est: Visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum. (Čista in pred Bogom in Očetom neomadeževana pobožnost je ta: obiskovati sirote in vdove v njih nadlogi.)

## Amerika.

Wilsonove nakane, pritegniti k svojemu postopanju napram Nemčiji še druge nevtralne države, do sedaj niso uspele. Vse nepristranske države so brez izjeme odklonile, da bi posnemale Wilsonov vzgled, celo južnoameriške ljudovlade nočejo sprejeti Wilsonove metode. Pač pa ugovarja, vse nepristranske države prav odločno zoper nameravani poostreni bo P-čolnov ter izjavljajo, da bodo svojo last in svoje podanike krepko branile zoper vse neopravičene napade.

### Nizozemska ostane strogo nepristranska.

Iz Haaga se dne 8. februarja poroča: V začetku se je v drugi zbornici podal minister Cort van der Linden sledečo izjavo: Sedaj sem v položaju, da morem nekoliko natančneje poročati o resnih dogodkih v zadnjem času. Vlada je dosedaj v najtežavnejših razmerah vojske samostojno določala svoje stališče. Ni našla nobenega vzroka, da bi vsled zdaj od Nemčije napovedanega poostrenega boja P-čolnov drugače postopala. Vlada se je med vojsko strogo ravnala po mednarodnem pravu. Kar je pravica, ostane po njenem mnenju pravica, čeprav jo drugi kršijo.

## LISTEK.

### Pripovedka o Kurentu.

Marsikdo se ni veliko slišal o Kurentu, o njegovem značaju in življenju. Zares, tudi sedanji resni čas ni primeren za premišljevanje o Kurentu, toda, ker ima ravno letošnje leto nenavaden dolg predpust in je v torek pusta god, prinesemo kljub temu male črtice iz bivanja Kurenta na zemlji. Je pa tudi dobro za človeka, da vsaj nekoliko trenutkov pozabi svetovni bol ter se vsaj za malo razvedri od trpečih in mučnih skrbi.

Se pred rojstvom Kurenta je prosila njegova mati Boga, da bi podaril njenemu otroku tri dobrrote: Naj bi bil otrok v tisti umetnosti, ki ga bo najbolj veselila, pravi mojster, kakoršnega še svet ni videl; drugič, naj bi ga ljudje povsod radi sprejeli, in tretjič, naj bi v svojem življenju vsaj toliko dobrega storil, da bi prišel v nebesa, četudi ostane samo za vrati. Kurentovi materi so se zares vse te tri prošnje izpolnile, ker je tako zelo pobožno molila in prosila.

Kmetjski stan zdel se je Kurentu pretežaven; tedaj se je izučil rajši za kovača. Postal je ob enem pijanec. Smrdelo mu je vsako delo, tudi kovaško. A tedaj se je pa naučil tudi na gosli igrati. Godel je tako lepo, da je svet kar strmel. Živel je lahko brez truda, ker so ga povsod radi imeli in ga vabili na vsako veselico. To je bil dirindaj, kjer so pele Kurentove gosli! Kdor je to njegovo godbo le od daleč zaslišal, je začel plesati, naj je bil mlad ali star. In če tudi ni hotel, je moral plesati, ker so mu začele

Vlada ni opustila, da ne bi tam, kjer so trpeli škodo interesi Nizozemske, resno ugovarjala proti postopanju raznih vojskujočih se držav, ako se po njenem mnenju to postopanje ni moglo spraviti natančno v sklad z mednarodnim pravom. Zlasti je visoko cenila temeljno načelo prostosti na morjih. Zoper odredbo, katero je Nemčija sedaj napovedala, je vlada, ne da bi spremenila svoje nepristransko stališče, odločno ugovarjala, in sicer kar se dostaje oviranja plovbe po morju, kakor tudi nameravane uporabe podmorskih čolnov, ki se ne strinja z mednarodnim pravom. Ravnotako, kakor pri drugih dogodkih, kjer se je kršilo mednarodno pravo, tudi sedaj ni vlada našla nobenega povoda, da bi kaj spremenila na svoji mednarodni politiki. Odločno se drži politike, vselej odobrene od obeh zbornic, da hoče ostati strogo nepristranska napram vsem strankam. Vlada ne bo odjenjala od svojega sklepa, da se bo z oboroženo silo ustavila, ako bi kdo kršil naše ozemlje ali našo samostojnost, in naj bi prišlo to kršenje od katerekoli strani. Težkoče, ki so posledica mednarodnega položaja, upa vlada premagati z odločnostjo in previdnostjo.

### Svedska odklanja.

Svedski zunanji minister je severoamerškemu poslaniku Norrisu v Stockholmu dne 9. t. m. kot odgovor na Wilsonov predlog nevtralcem izročil sledeč odgovor: Politika, katero je Svedska vlada tekom te vojske zasledovala, je stroga, nepristranska nevtralnost. Vlada je storila vse, kar ji je mogoče, da zvesto izpolnjuje vse dolžnosti, katere ji nalaga ta politika. Vlada se je večkrat obrnila do nevtralnih držav, da bi dosegla skupno delo med njimi. Še posebno ni opustila, da ne bi stavila vladi Zedinjenih držav tozadevnih predlogov. Z obžalovanjem pa vlada konstatira, da interesi Zedinjenih držav niso dovolili, da bi se Zedinjene države pridružile predlogom švedske vlade. Predlogi kraljeve vlade so dovedli do sklepa, da Svedska, Danska in Norveška skupno nastopajo proti vojskujočim se strankam. Kraljeva vlada, ki ima sree za nepopisno trpljenje, ki od dne do dne vedno hujše obtežuje vse človeštvo, je pripravljena, da porabi vsako nudečo se ji priliko, da pripomaga k bližnjemu, stalnemu miru. Vlada je torej hitela, da se pridruži plemenitemu podvzetju predsednika Wilsona v to svrhu, da se preiščejo možnosti, ki bi vodile do pogajanj med vojujočimi se strankami. Predlog, ki je bil predmet sedanjih izmenjav pisanih izjav, navaja kot cilj skrajšanje vojnega zla. Vlada Zedinjenih držav pa je kot sredstvo za doseg tega cilja izbrala način, ki je popolnoma v nasprotju z načeli, ki so dozdaj kraljevo vlado vodili pri njeni politiki. Kraljeva vlada, ki se naslanja na mnenje naroda, kakor se je to pokazalo v enoglasnih resolucijah ljudskih zastopnikov, hoče v bodočnosti kakor v preteklosti še nadalje hoditi pot nevtralitete in nepristranosti napram vojujočim se strankam. To svojo pot bo zapustila še le takrat, ako jo bodo življenjski interesi dežele in čast naroda prisilili, da to svojo politiko spremeni.

### Kako bo Wilson posegel v vojno.

„Morningpost“ poroča iz Vašingtona, da je Wilson v posvetovanju z državnimi tajnikoma vojnega in mornariškega ministrstva že določil, kako bo vojaški pomagal četverospozumu. Vojaška pomoč se bo zasedaj omejevala samo na morje. Amerika bo prevzela patrolno službo v severnem in južnem delu Atlantskega Oceana in bo to vodovje skušala o-

prostiti P-čolnov in roparskih ladij. Varovala bo nadalje ladje, ki bodo plule iz ameriških in kanadskih luk, in bo tako omogočila, da se bodo angleške in francoske križarke, ki sedaj ob ameriški obali opravljajo to službo, lahko uporabile drugod. Ameriške mornariške oblasti so mnenja, da bodo imele dovolj ladij, da bodo vse te naloge lahko izvršile in da bodo mogle posebno trgovskim ladjam dati dovolj varstva. Prvotno se je nameravalo trgovskim ladjam dati za spremstvo vojno ladjo, a ta namera se je opustila. Vojne ladje bodo na gotovih točkah razpostavljene v svrhu varstva trgovskih in prevoznih ladij. Mornariški urad tudi predlaga, da bi se trgovske ladje oborožile kot pomožne križarke in bi se brzovozni motorni čolni in druge vojne ladje postavile v vojno službo.

### Hujskanje proti avstro-ogrskemu poslaniku.

Angleški in Angliji prijazni listi so začeli močno hujskati proti bivanju avstrijskega poslanika grofa Tarnovskega v Vašingtonu. List „New-York Herald“ n. pr. pravi, da bi bila največja blaznost, ako bi se avstrijskega poslanika še dalje mirno trpelo v Ameriki, ker se je zadnji dve leti lahko vsak prepričal, da tvorijo nemške ali avstro-ogrske organizacije v Ameriki enoto. List pravi, da naj Zedinjene države Severne Amerike odločno povejo Avstro-Ogrski da sme poslanik ostati v Vašingtonu le tedaj, če bo mornarija takoj ukinila vsako zvezo z Nemčijo.

### Nova vojna pristanišča.

„Matin“ poroča iz Novega Jorka, da so trgovska pristanišča ob ameriški vzhodni obali proglašena za vojne luke.

### Kava iz Brazilije v Švico.

Iz glavnega mesta Brazilije, Rio de Janeiro, se dne 7. februarja poroča: Brazilijski parnik „Barana“, natovorjen s 95.000 vrečami kave, namenjene za Švico, ne bo tako dolgo odplul iz pristanišča, dokler se ne bo vedelo, ali se nahaja francosko pristanišče Certe, katero je določila Nemčija kot pristanišče za uvažanje blaga v Švico, izven zatvornega ozemlja. Paroplovna družba, koje last je imenovani parnik, ima veliko brodovje ladij, ki redno vozi proti francoskemu pristanišču Havre. Dosedaj ni ta družba imela nobenih težkoč.

### Slovenci v Ameriki.

Veliko je naše zanimanje, kako se bode razvil spor z Ameriko. V Ameriki se nahaja okrog 200.000 slovenskih rojakov, ki so tam našli dober kruh. Če pride do vojske med Ameriko in Nemčijo, bi bil tisočim slovenskim rodbinam odvzet zaslužek. Zaradi tega bodo gotovo naši rojaki v Ameriki z veliko pozornostjo zasledovali razvoj nemškega spora z Ameriko ter storili, kar je v njihovih močeh, da se prepreči krvava razprava med Ameriko in Nemčijo.

### Ugovori proti poostrenemu boju P-čolnov.

#### Nizozemska ugovarja.

Avstro-ogrskemu poslaniku v Haagu je kralje-

nemu svojega prvaka, tistega zlodja, ki šveplje na eno nogo. Hudič pozdravi Kurenta v imenu vse peklenške družine in mu pove, s kakim veseljem ga čakajo v peklu. Kurent prime za gosli in veli: Kdor je vesel, naj tudi pleše! Začel je gosti in prvak vseh zlodjev je moral plesati. Za švepsto nogo to ni mala reč. Hudoba prosi Kurenta, da bi prenehal, a poradni godec se ne da tako brž preprositi. Hudič je javkal in tulil, da je bilo groza. Godba in ples sta trajala ves teden. Kurent je pozabil na jed in pijačo, tako silno ga je veselila ta kratkočasnica s hudobcem. Izpustil ga ni prej, dokler mu niso omahnile trudne roke. V peklu so se ga zdaj manj veselili. Noč in dan so premišljevali hudobci, s kakimi strahotami ga bodo trpinčili in mrevarili, kadar jim pride enkrat v pest. Zdelo se jim je sploh popolnoma nemogoče, da bi utekla njegova duša njihovim hudim krempljem.

Nekoč sta prišla h Kurentu Kristus in sv. Peter. Kurent je bil sicer velik grešnik, toda kar je imel, dal je iz srea rad svojemu bližnjemu. Pogostil je visoka gosta, kar je najbolje znal in mogel. Kristus ga vpraša, če hoče za plačilo nebesa. Kurent se lepo zahvali in pravi: „Nebesa mi itak ne odidejo, daj mi namesto njih rajši tri druge darove. Daj mi najprej to, da s tega stola nihče ne bo mogel oditi proč, razven če jaz dovolim. Podeli tako lastnost še tudi tej črešnji pred kovačnico, da nihče ne zleze z nje brez mojega privoljenja, in tretji dar naj bo, da bode moi kovaški meh tako blagoslovljen, da kar le pride v njega, da ga ne bode smelo zapustiti, dokler bom jaz živel, brez moje volje in vednosti. — In Kristus izpolni Kurentu vse želje in gre s sv. Petrom dalje.

V nedeljo je duhoven ljudi ostro svaril, da se naj skrbno ogibljejo hudobnega Kurenta. Kurent to izve, pa hajd v cerkev. Bila je polna cerkev ljudstva. Začel je gosti. Ljudem popadajo knjige na tla in vsa cerkev se spremeni v plesišče. Duhoven je hotel ljudi karati, pa tudi njemu šine ples v noge in se je začel vrteti na vso moč. To je bilo uprav strašno pohujšanje! Kurent ni nikoli hodil rad v cerkev, in še sedaj, ko je enkrat prišel, bi bilo bolje, da bi bil ostal doma.

V peklu so se hudobe že naprej veselile, da bodo dobile med sebe takega umetnika. Poslale so l-

V peklu so se hudobe že naprej veselile, da bodo dobile med sebe takega umetnika. Poslale so l-

Konec sledi.)

va nizozemska vlada dne 10. februarja dostavila odgovor na napoved poostrenega podmorskega boja. V spomenici povdarja, da je v Severnem morju sicer puščenega nekoliko prostora za prevoz nizozemskih ladij, da pa je v vzhodnem Sredozemskem morju popolnoma zaprta pot nizozemski trgovini z Indijo. Vlada se čuti prisiljena, da z največjim povdarkom nastopi proti sedaj proglašenemu načinu bojevanja, ki se ne razteza samo na veliko obsežnejše pomorje, a temveč tudi obsega namenjene napade na nevtralne ladje, naj si so obložene s kakoršnimkoli blagom in naj si je njihova prisotnost v tem vodovju prostovoljna ali prisiljena vsled razmer. Če bi tudi avstro-ogrsko vlada to svojo odredbo označila kot blokado, bi vendar uničenje vsake nevtralne ladje (katera vozi v kako sovražno pristanišče ali iz njega), nasprotovalo mednarodnemu pravu, ki priznava samo zasego, a ne uničenja ladij, ki kršijo blokado. Sicer pa se izraz blokada, katerega avstro-ogrsko vlada ne rabi, ne bi mogel uporabljati z ozirom na veliko razširjenost morja, ki spada pod vojni okoliš, in tudi radi tega ne, ker se po določilih mednarodnega prava blokada sme obračati proti ladjam, ki plujejo proti lukam sovražnika, ne pa proti direktni plovbi med nevtralnima deželama. Sedaj pa je avstro-ogrsko mornarica dobila povelje, da naj v omenjenem okolišu uniči vse ladje, ki ji pridejo nasproti, ne da bi se delala razlika, ali iste vozijo proti sovražnemu pristanišču ali od njega, ali pa med dvema nevtralnima pristaniščema. Odgovornost za uničenje nizozemskih ladij po avstro-ogrskih bojnih ladjah in za izgubo človeškega življenja pade na avstro-ogrsko vlado. Ta odgovornost bo tem težja, če se bodo nizozemske ladje morale podati v nevarnostni okoliš vsled sovražnih bojnih ladij, ki bodo, do česar imajo pravico, poskušale predreti blokado.

#### Španija ugovarja.

Španska vlada izjavlja v svoji, avstro-ogrskemu poslaniku v Madridu izročeni spomenici o poostrenem boju P-čolnov naslednje: Španska vlada utemeljuje svoj ugovor z dejstvom, da naznanilo, ki pravi, da je plovba po gotovih morjih popolnoma zaprta, izven obsega temeljnih načel mednarodnega prava. Posebno pa še utemeljuje svoj ugovor s tem, da je pravica uničenja v nasprotju s temeljnimi določili, po katerih so se sicer vedno ravnali vsi narodi, še celo v trenutku največjih nasilnosti. Španska vlada, vselej pripravljena v ugodnem trenutku pričeti z inicijativo za mir ali pripomagati do zaželenega miru, ne more priznati upravičenosti takega izjemnega stanja, vsled katerega bi bil otežkočen ali zmanjšan trgovinski promet Španije in bi bilo ogroževano ne samo gospodarsko življenje te dežele, marveč tudi življenje njenih podanikov. Španska vlada ne dvomi, da bo našla avstro-ogrsko vlada z ozirom na prijateljske odnose, ki vežejo obe državi, sredstva in pota, da se zadosti želji Španije ter da ne bo ukinjena narodna eksistenca Španije.

#### Grčija odklanja.

List „Central News“ poroča iz Aten, da je grška vlada odgovorila vladi Zedinjenih držav, da ne namerava spremeniti svojega nevtralnega stališča.

#### Odgovor Argentinije.

Iz Buenos-Airesa se dne 8. februarja poroča: Argentinska vlada je že izročila nemškemu poslaniku odgovor na nemško napoved o poostrenem boju P-čolnov. V tem odgovoru izraža Argentinija svoje obžalovanje, da so se tako skrajne odredbe smatrale za potrebne, ter izjavlja, da bo svoje zadržanje kakor vselej uravnala po zakonih mednarodnega prava.

#### Bolivija in Uruguay ugovarjata.

Južnoameriški državi Bolivija in Uruguay v svojem odgovoru na nemško noto ugovarjata proti nemškemu stališču glede poostrenega podmorskega boja.

#### V dveh dneh 27 ladij potopljenih.

Iz Londona se poroča, da so nemški P-čolni dne 6. in 7. februarja potopili 27 ladij s 60.000 ton. Edini ameriški potnik, ki se je nahajal na parniku „Kalifornia“, je bil rešen. Vrhtega so bili potopljeni 1 švedski in 2 angleška parnika.

## Italijansko bojišče.

Pri Gorici smo dosegli lepo zmago nad Italijani. To zmago so pomagali priboriti tudi naši slovenski možje in fantje domačega pešpolka št. 87. Slava jim! Na ostali fronti nič posebnega.

Iz Italije prihajajo poročila, da je vrhovni poveljnik italijanske mornarice, vojvoda Abruški, odstopil. Pravijo, da radi tega, ker mu očitajo, da si ne upa nastopiti s svojim brodom proti avstrijskemu brodomu.

#### Zmaga pri Gorici.

Na Goriškem so naše čete, med njimi tudi naš spodnještajski pešpolk št. 87, dne 9. februarja po-

noči nenadoma napadle Italijane na Goriškem in so jih vrgle iz več jarkov. Italijani so imeli krvave izgube. Naši so še vjeli 15 častnikov in 650 mož; uplenili pa 10 strojnih pušk, 2 minska metača in veliko drugega vojnega gradiva. Naši so svoje postojanke potisnili zopet dalje naprej.

#### Vojvoda Abruški odstopil

Iz Lugana se poroča, da so se v vodstvu italijanske vojne mornarice izvršile velike spremembe. Vojvoda Abruški — ki je star še le 42 let — je iz zdravstvenih ozirov odstopil, na njegovo mesto je baje imenovan podadmiral Thaon di Revel. Razni glasovi pravijo, da bo vojvodi Abruškemu sledilo še več drugih višjih mornariških poveljnikov. Vojvoda je baje odstopil radi tega, ker ni soglašal z angleškim mornariškim vodstvom, ki želi, da bi italijanska mornarica pričela odprti boj s sovražnimi P-čolmi. Vojvoda Abruški pa italijanske mornarice ni hotel izpostavljati taki nevarnosti.

## Rusko bojišče.

Razun malih, a uspešnih napadov, naših čet pri Stanislavu in v jugozahodnem kotu Bukovine, na celi ruski fronti nič posebnega. — Tudi iz ruskega bojišča nobenih posebnih poročil.

## Francosko bojišče.

Razen bojev za višino 304 pred Verdunom in obsežnejših infanterijskih bojev južno od mesta Sailly ob reki Anezi samo artilerijski boji in boji zrakovcev. Angleška poročila zatrjujejo, da je bilo en sam dan in sicer dne 10. februarja v zračnih bojih sestreljenih 8 nemških letal, nemška uradna poročila pa pravijo, da je ta vest pretirana, pač pa so bila omenjenega dne sestreljena 4 angleška in francoska letala.

## Macedonsko bojišče.

Razen topovskega ognja med reko Vardar in jezerom Dojran nobenih posebnih vojnih dogodkov. — Angleži spravljajo neprestano nova ojačenja iz Egipta na macedonsko bojišče.

## Turška bojišča.

Južno od reke Tigris v Mezopotamiji je bila dne 2. in 3. februarja velika bitka. Angleži so z veliko silo napadli tamošnje turške postojanke. Dne 3. februarja se je Angležem posrečilo, da so zavzeli prvo turško črto. V profinapadu so Turki kmalu na to večino izgubljenih postojank zopet iztrgali sovražniku. Bitka se nadaljuje.

## † Veliki admiral Haus.

V Puli je, kakor smo že v petkovi „Straži“ na kratko poročali, v četrtek, dne 8. februarja, po noči za pljučnico umrl veliki admiral Anton Haus, poveljnik avstrijske vojne mornarice. Haus je bil rojen dne 13. junija 1851 v slovenskem trgu Tolminu na Goriškem, dosegel je torej starost 66 let. V našo vojno mornarico je vstopil leta 1869. Ker so se kmalu spoznale in priznale njegove izredne sposobnosti, se je primerno naglo povzpnil od službe do službe. Leta 1905 je bil menovan za konteradmirala, 1. 1910 za podadmirala, leta 1912 je po odstopu admiral grofa Montecuccoli postal poveljnik naše vojne mornarice in načelnik mornariškega odseka v vojnem ministrstvu. Še istega leta je postal admiral, 1. maja 1916 pa veliki admiral.

Veliki admiral Haus spada med najslovitejše poveljnike slavne avstrijske mornarice. Že izza mornariških manevrov je bilo znano, kako velik poveljniški talent je Haus. Navadno so mu dodelili manjši in slabejši oddelek brodovja, a Haus je vedno ostal zmagovalce. V svetovni vojski se je Hausova sposobnost pokazala v vsem sijaju. Haus je bil pri moštvu in častnikih izredno priljubljen. Bil je sicer strog, vedno ljubeznjiv in šaljiv. Najrajši je bil v družbi mladine, med katero se je čutil mladega in preronega.

Veliki admiral Haus je govoril izredno mnogo jezikov: nemški, francoski, angleški, italijanski, portugalski, španski, madžarski, slovenski, hrvatski in druge slovanske jezike.

Uspešni napad naše vojne mornarice na laško obal ob Binkoštih leta 1915 je njegovo delo. Njegovi načrti so bili drzni, dobro premišljeni, globoko zasnovani in zato so se navadno tudi dobro izvršili. Ško-

da, da se ta veliki mož ne more več udeleževati poostrenega podmorskega boja zoper naše sovražnike. Slava mu!

Pogreba velikega admiral Hausa, ki se je vršil dne 10. t. m. v Puli, so se udeležili cesar, maršal nadvojvoda Friderik, nadvojvoda Karl Steian, načelnik generalnega štaba Hecendorf, vojni minister Krobatin, generalni polkovnik Borojevič in minister na kraljevem dvoru, baron Roszner, kot zastopnik ogrske vlade. Truplo rajnega velikega admiral je ležalo na odru na veliki bojni ladji „Viribus Unitis“, pokrito z bojnim praporom. Ko so truplo slovesno blagoslovili, so ga prenesli v čoln. V čolnih so spremljali cesar in drugi dostojanstveniki truplo mrtvega admiral na zadnji vožnji po Adriji. Ko so dospeli na kopno, se je spreved razvil k mornariški cerkvi, kjer se je truplo nanovo blagoslovilo. Cesar se je spreveda udeležil. Po sprevedu je cesar obiskal vdovo rajnega velikega admiral. Krsto sta krila venca naše in nemškega cesarja.

#### Novi poveljnik vojne mornarice.

Podadmiral Maksimilijan Njegovan je, kot listi poročajo, imenovan za poveljnika c. in kr. vojne mornarice. Podadmiral Maksimilijan Njegovan je rodom Hrvat.

## Politične vesti.

Kako so govorili deželni glavarji pred cesarjem. Deželni glavarji kot voditelji poklonilnih odposlanstev so cesarja večinoma nagovorili v nemškem jeziku. Glavarji dežel z nemško večino so govorili v dotičnih deženih jezikih. Galijski glavar (dežel. maršal) je govoril poljsko in rusinsko, češki najvišji deželni maršal je govoril najprej češko, potem nemško in zopet češko; moravski glavar češko in nemško; štajerski deželni glavar je govoril le nemško, cesar pa je v odgovoru rabil tudi slovenske besede.

tudi kranjski glavar je govoril, izvzemši začetni in končni stavek, izključno nemško; koroški seveda ni govoril nobene slovenske besede. V splošnem se da reči, da so se le Čehi in Poljaki strogo držali načela narodne enakopravnosti.

Tržaški Slovenci pred cesarjem. V tržaškem poklonilnem odposlanstvu je bil tudi Slovenec Anton Miklavc, ki se je predstavil cesarju slovenski z besedami: „Veličanstvo, najudanejši Anton Miklavc, rojen v tržaški okolici, svoječasni poslanec tržaške okolice, si dovoli izraziti Vašemu Veličanstvu udanost tržaške slovenske okolice!“ Cesar je odgovoril slovenski: „Hvala!“ Nato se je pogovarjal z Miklavcem o razmerah v Trstu in okolici. Ob koncu mu je cesar s prijaznim smehljajem podal roko. Cesarica je nagovorila Miklavca italijanski in se je živo zanimala, kako je v Trstu in okolici preskrbljeno z živili. Zelo prijazno se je cesarska dvojica pogovarjala tudi z zastopnikom slovenske tržaške Kmetijske družbe Ivanom Gorjup in dr. Edvardom Slavik.

Vseučilišna ustanova nadškofa Kohna in češko dijaštvo. „Svaz češko-slovanskega studentstva“, to središče češkega dijaštva v kraljestvu Češkem, se je v svoji zadnji seji bavil z vprašanjem odklonitve ustanove pokojnega nadškofa Kohna v svrhu ustanovitve drugega češkega vseučilišča. V sprejeti izjavi izjavlja češko dijaštvo, da je presenečeno po vesti o odklonitvi te ustanove, ker je drugo češko vseučilišče neutajljiva potreba z ozirom na število čeških dijakov, po zgodovini razvoja mejne grofije Moravske, po potrebi znanstvene konkurence v češkem kulturnem življenju, pa tudi zagotovljena po sklepu moravskega deželnega zbora in po slovesni izjavi avstrijskega ministrskega predsednika in naučnega ministra. Češko dijaštvo je uverjeno, da je prišla odklonitev legata le vsled sedaj še ne rešenih pravnih vprašanj ter da absolutno noče preprečiti porabo zapuščene premoženja za tak visok kulturni cilj. Češko dijaštvo, katerega večina se že meseca kakor znamenit faktor bori za blaginjo monarhije, katerega velik del v tem boju krvavi in zastavlja svoje življenje, se smatra ne le za opravičenega, marveč tudi prisiljenega, da z vsem povdarkom zahteva od c. kr. avstrijske vlade, da čim prej ugotovi njegajvišji in najnujnejši zahtevi po ustanovitvi drugega češkega vseučilišča na Moravskem. Za to prosi c. kr. vlado, da nemudoma pomiri utemeljeno, po odklonitvi legata povzročeno vznemirjenje z določnim označenjem svojega stališča v vprašanju ustanove in napram principielnemu vprašanju ustanove češkega vseučilišča na Moravskem. Češko dijaštvo pričakuje, da c. kr. avstrijska vlada na kulturnen način reši svojo visoko nalogo!

Grof Tisza proti razširjenju volilne pravice. Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je v seji ogrske državne zbornice dne 8. februarja na predlog poslanca Rakovskega, da se naj vsem moškim, ki so prekoračili 20. leto in so se udeležili sedanje vojske, da volilna pravica, izjavil, da se bo on vedno boril proti takemu razširjenju volilne pravice. Grof Tisza

se na eni strani boji, da bi z razširjenjem volilne pravice sedanja večina izgubila svoje večinsko število, na drugi strani pa, da bi po razširjeni volilni pravici prišli tudi slovanski narodi na Ogrskem do več mandatov. Zbornica je predlog Rakovskega odklonila z 122 proti 75 glasovom.

V ogrskem državnem zboru je poslanec Klemen vložil interpelacijo, v kateri med drugim izreka očitke, da se na Ogrskem z vojaškimi avtomobili vozijo vojaški dobavitelji, gospodje od vojno-žitno-prometnega zavoda, bogato opravljene in z briljanti obložene gospe ter lepo počesani gospodje na sprehod in na zasebne kupčije, bolne in ranjene vojake pa se vozi v ubogih kmetijskih vozovih. O našem vojnem časnarskem stanu je trdil poslanec Klemen, da stane do sedaj ogromno svoto 4 milijone K, dočim so Nemci izdali samo 1 milijon. V znani pravdi pri poslancu Ivanu se je izkazalo, da se je moralo tretjino izkupička za prodano živino oddati neki dunajski dami. Iz tega sledi, da se v XIII. oddelku vojnega ministrstva oddajajo dobave samo tistim, ki nekaj svojega dobička odstopijo dotični dunajski dami. — Poslanec Földes pravi, da pomenja nagodba, ki bi bila določena za daljšo dobo, za Ogrsko vezane roke.

**Dalmatinski poslanec dr. Drinkovič obsojen.** Sodba v pravdi proti poslancu dr. Matku Drinkoviču, ki se je vlekla že od začetka vojne sem, je bila izrečena v pondeljek, dne 5. februarja, pred deželnim sodiščem v Opatiji. Drinkoviča rešuje sodba zločina po §§ 58 in 59 kaz. zak. (veleizdaja), obsojen je na radi zločina po § 65 kaz. zak. (hujskanje proti oblastim i. t. d.) na dve leti težke ječe. Dr. Drinkoviča sta branila dr. M. Laginja iz Pule in dr. J. Pečarovič, odvetnik v Opatiji.

## Tedenske novice.

**Cesarjeva okolica.** Odstopili so knez Montenuovo kot cesarjev prvi najvišji dvorni mojster, grof Lanekoronski kot najvišji komornik in baron plem. Schiessl kot ravnatelj kabinetne pisarne. Za najvišjega dvornega mojstra je imenovan bivši tržaški cesarski namestnik princ Hohenlohe, za najvišjega komornika bivši zunanji minister grof Berchtold, za ravnatelja kabinetne pisarne pa vitez dr. plem. Polzer.

† **Župnik Martin Osenjak.** Kakor smo že v petkovi „Straži“ kratko poročali, je v četrtek, dne 8. februarja, v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu umrl vlč. g. Martin Osenjak, župnik pri Sv. Petru pri Radgoni. Rajni je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono; bil je član okrajnega šolskega sveta v Gornji Radgoni, član načelstva gornjeradgonske posojilnice ter pospeševatelj raznih dobrotelnih in narodnih društev. Rojen je bil dne 13. novembra 1852 na Hajdinu, v duhovnika je bil posvečen dne 24. avgusta 1878 ter je kaplanoval v Hočah, pri Sv. Ani na Kremlbergu, v Ljutomeru in pri Sv. Petru pri Radgoni. Leta 1892 je postal župnik na Vurbergu, leta 1901 pa je dobil župnijo Sv. Petra pri Radgoni. Slovesno mrtvaško opravilo se je vršilo dne 10. t. m. pri usmiljenih bratih v Gradcu, kjer se je truplo popoldne ob dveh blagoslovilo ter se je prepečelo k Sv. Petru pri Radgoni, kjer je bilo položeno k zadnjemu počitku. Blagemu pokojniku, zglednemu duhovniku in požrtvovalnemu rodoljubu svetila večna luč!

**Odlikovan slovenski vojni kurat.** Duhovnik krške škofije, vojni kurat v Gradcu, č. g. dr. Ivan Lučovnik, je odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rdečem traku.

**Nadvojvoda kida sneg.** Sin avstrijskega nadvojvoda Leopolda Salvatorja, nadvojvoda Anton, ki redno obiskuje državno gimnazijo v ulici Sophienbrückengasse na Dunaju, je v sredo, dne 7. februarja, z drugimi tovariši vred kidal na dunajski ulici sneg.

**Kardinal-škof pl. Hornig umrl.** V petek, dne 9. februarja, je umrl vesprinski kardinal-škof baron pl. Hornig, star 77 let.

† **Minister baron Orczy.** Na Dunaju je dne 8. februarja umrl bivši ogrski dvorni minister Bela baron pl. Orczy.

**Obmejni Slovenci za naše Posavčane.** Prihodnjo nedeljo, dne 18. februarja, popoldne po večernicah, priredi Bralno društvo pri Sv. Ilju v Slov. gor. v tamošnjem Slov. Domu večjo prireditev, koje čisti dobiček se bo poslal ubogim, po potresu poškodovanim družinam v Posavju. — Zgledu naših šentiljskih Slovencev in Slovenk bi naj sledila tudi ostala naša društva. Našim po potresu poškodovanim rojakom na pomoč!

**Osebnost.** Državni kletarski nadzornik za Štajersko in žetveni komisar pri mariborskem okrajnem glavarstvu g. Rih. Petrovan je vpoklican v vojaško službo.

**Semestralne počitnice do 20. februarja.** Naučni minister je odredil, da smejo deželne šolske oblasti za srednje šole in slične zavode, kjer je težava s kurjavo, določiti semestralne počitnice do dne 20. februarja.

**C. kr. gimnazija v Mariboru.** Ker v mestu ni dobili petroleja in je zato dijaštvu učenje zelo oteženo, je ravnateljstvo ukrenilo, da trajajo semestralne počitnice do vstetega 16. t. m. V soboto, dne

17. t. m., se začne redni pouk. Kuriva ima gimnazija dovolj.

**Zanimive aretacije v Gradcu.** V Gradcu so dne 9. februarja na povelje dunajske višje sodne oblasti aretirali Jožefa Peter, deželnega kulturnega nadzornika, organizatorja vojnih oskrbovalnih zavodov na Štajerskem, ustanovitelja štajerskega živinonakupovalnega in vojno-žitno-prometnega zavoda. Zaprli so še tudi Gezo Kraus, ki je bil ena najuplívnejših oseb vojno-žitno-prometnega zavoda ter je brat ravnatelja tega zavoda. Aretacije so vzbudile veliko pozornost.

**Iz učiteljske službe.** Začasna učiteljica na sedemrazredni mešani šoli pri Sv. Barbari v Haložah Martina Kovačič je imenovana za stalno učiteljico istotam. Začasna učiteljica na petrazredni mešani šoli pri Veliki Nedelji Filomena Trutschl je imenovana za stalno učiteljico istotam. Začasna učiteljica na 4-razredni mešani šoli v Majšpergu Olga Majcen je imenovana za stalno učiteljico istotam. Začasni šolski vodja na enorazrednici v Turjah Alojzij Hofbauer je imenovan za stalnega šolskega vodja istotam. Stalna učiteljica v Cirkovcah Marijana Požar je imenovana za stalno učiteljico na trirazredni mešani šoli pri Sv. Petru v Savinjski dolini.

## Gospodarske novice.

**Semenski krompir.** Vojno-žitno-prometni zavod v Gradcu je naročil komisijonarjem, da smejo krompir za seme plačevati 3 K dražje kot krompir, ki je določen za človeško hrano, torej za 12 K 100 kg. — Kdor ima semenski krompir na razpolago, naj to naznani županu ali pa naravnost nakupovalcu ali komisijonarju.

**Pripravite dovolj drv za prihodnjo zimo.** Vsa znamenja kažejo, da bo pomanjkanje kuriva vedno hujše. V Mariboru n. pr. sedaj za drag denar ne dobiš ne premoga in ne drv. Več šol so samo zaradi pomanjkanja kuriva morali zapreti. Svetujemo našim ljudem, da si pravočasno pripravijo dovolj drv za prihodnjo zimo.

**Kaj je sakarin?** Sakarin je umetna kemična snov, katera se pridobiva na kemični način iz taluola. Taluol je kemična sestavina iz stisnjene pre-moga. Sakarin je izumil leta 1878 sloviti kemik Fahlberg. Ta kemična spojina ne vsebuje nobenih redilnih snovi, kakor n. pr. sladkor, pač pa je 550krat slajša, kakor naš sladkor; ki se izdeluje iz sladkorne pese. Kilogram sakarina sladi isto množino kake tekočine, kakor 550 kg sladkorja. Dosedaj so z zdravniškim dovoljenjem smele prodajati sakarin samo lekarne, odslej naprej bo pa prodaja te snovi prosta. Cena za sakarin bo primerna ceni za sladkor. Kakor znano, so cene za sakarin v Švici, kjer se te snovi največ izdeluje, zelo nizke.

## Razne novice.

**100letni mož.** V Ziljski dolini na Koroškem je te dni stopil Jurij Egger v svoje 101. leto. Starček je telesno še čil, edino vid ga je že pred leti močno zapustil.

**Zlomila obe nogi in desno roko.** Na Dunaju je na ulici Landstrasse padla 35letna Amalija Kellner na Svečnico dopoldne tako nesrečno na polzki asfaltni tlak, da si je zlomila obe nogi in desno roko. Revico so spravili v bolnišnico. Doma ima 4 male otroke. Mož pa je na fronti.

**Svinjsko mast namesto petroleja.** V Sobotici na Ogrskem in v okolici vlada že nekaj tednov prav

veliko pomanjkanje petroleja, pač pa imajo tamkaj dosti svinjske masti. Da ljudje niso popolnoma v temi, že del časa uporabljajo za razsvetljavo svinjsko mast namesto petroleja. V večjo steklenico nalijejo vroče svinjske masti, v sredino pa vtaknejo dušico, na sličen način, kakor so izgotovljene sveče. Ker so se na ta način uporabile velike množine svinjske masti za razsvetljavo, so tamošnje oblasti — seveda že prepozno — odredile, da je prebivalstvo dobilo nekaj petroleja ter da je uporaba svinjske masti namesto petroleja prepovedana.

## Dopisi.

**Maribor.** Mestni magistrat razglasa: Pri prihodnji izdaji krušnih kart se bodo istočasno izdajale tudi nove hišne pole. Dosedaj je bilo dovoljeno, da si je smel vsak hišni gospodar napraviti sam tozadevno hišno polo, a ker so se pri tem pojavili nedostatki, bodo odslej naprej veljale samo enotne in uradno izgotovljene hišne pole, ki stanejo komad 20 v.

**Cirkovce.** Naše Bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 18. t. m., popoldne po večernicah, dve lepi igri. Sedaj bodo igrali prvič na prenovljenem odru. Prijatelji društva, pridite!

**Celje.** Umrl je tukajšnji dolgoletni načelnik obrtne zadrage in hišni posestnik Edvard Weiss. Mestna občina je ustanovila v gostilni Krell v Grabengasse vojno kuhinjo, katero bo oskrbovala s potrebnimi živili. Kuhinja je začela poslovati včeraj v nedeljo, dne 11. februarja. Cene za jedila za določene sledeče: za juho 14 v, za prikuho 24 v in za meso 90 v; opoldanski obed bo stal K 1.20. Tozadevne karte se bodo dobivale vselej dan poprej ali v imenovani gostilni, ali pa v isti ulici se nahačajoči loteriji. Zasedaj se bo dobivalo samo opoldansko kosilo. Kupljeno kosilo se tudi lahko nese na dom. — V tukajšnji vojaški bolnišnici je umrl Matija Podgoršek, pešec 87. pešpolka. — V prejšnjem tednu je bilo v naši mestni klavnici zaklanih: 17 volov, 1 bik, 24 krav, 1 telica, 37 telet, 51 svinj in 2 kozi.

**Pesje pri Velenju.** V nedeljo, dne 18. svečana popoldne, bodo priredili škalski in velenjski diletan-tje pri g. Marija Cingler dve gledališki predstavi in sicer: „Kako je srečen po božji volji zakonski stan“, druga pa: „Pot do srca.“ Po predstavi je zabavni večer s petjem mešanega zbora, šaljivo dražbo in pošto ter prosto zabavo. Začetek točno ob 8. uri popoldne. Ves čisti dobiček je namenjen za vojne namene. Ugodna zveza z vlaki za odhod in prihod.

## Zadnje vesti.

### Amerika.

Nasledki poostrenega pomorskega boja se vedno bolj pojavljajo. Trgovina ne gre več svojo redno pot, blago se kopiči v skladiščih v pristaniščih. Poštne pošiljke se ne morejo odposlati, tudi pisma ne. Paroplovne družbe nočejo dovoliti, da bi se odpeljele njihove ladje, ker vlada noče prevzeti jamstva za nje. Kakor poročajo novejša poročila, sta odplula 2 neoborožena ameriška tovorna parnika proti zaprti zoni. Noben nima od Nemčije zahtevanih znakov. Nimate topov, temveč izjavljata, da vozita blago, ki ni prepovedano. Ladji se imenujeta „Orlean“ in „Rochester“ in sta namenjena v Bordeaux. Medtem gre do vojne priprave svojo pot.

Proda se

## MLIN.

Mali umetni mlin z lepim stenovanjem, gospodarskim poslopjem sadjem in brajdami v bližini Maribora. Vode tudi v suhem času dosti. Cena 9 000 K. Načrtuje pri Karel Novak-u, Hoče pri Mariboru.

Par volov naprodaj 1 1/2 l. stari, Ciglece 49, Vurberg Ptuj.

Nov Singerjev šivalni stroj se proda. Maribor, Edmund Schmid-ova ulica 3. (Weingerl).

Ivan Habjan, posestnik in gostilničar v Šmarju pri Jelšah, Spod. Štajersko, ima dve kobili (prami) stari po dve leti, visoki 15 1/2 pesti, široke pasme na prodajo. Cena po dogovoru. Kobili sta vsaki čas na ogled.

Pridna in poštena deklica, slov. in nemškega jezika zmožna, se sprejme kot prodajalka in podpora gospodinj, v trgovini z steklom in galanterijskim blagom S. Kovačič, Radgona.

Istotam se sprejme tudi učenec,

Triglasi pesem

## „V strelskem jarku“

== z lepo naslovno sliko == se dobi pri nje skladatelju A. Kosi-ju šolsk. ravnatelju v Središču in v vseh slov. knjigotračnicah. Cena samo 16 v izvod. Pri večjem naročilu znaten popust.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

# 44. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta loterija v denariu vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša:

# 200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

22. februarja 1917. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti IX., v glavnem carinskem poslopiju, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzobjavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije).